

De thuiskomst' is een intrigerend stuk dat ruimte laat voor interpretatie van de toeschouwer

Machtsspelletjes op de apenrots

Sonja de Jong

Het openingsbeeld, geprojecteerd binnen de omlijsting van een grotachtige cirkel, is van een hallucinerende schoonheid.

Een tiental uiterst traag ronddraaiende figuren, menselijk en toch niet. Lappenpoppen lijken het, met alleen in hun gezicht herkenbare trekken: schreeuwend, fluisterend, in diepe trance soms. Ze schokken, buigen, keren zich om en om. Een raadselachtig beeld, maar wel een-tje dat beklijft. En dat gaande de voorstelling in steeds net iets andere vormen terugkeert tussen de scènes door. Bewegende lijven, meer zijn we niet, lijkt het te zeggen.

Verwijzing

In die grotachtige ronding (een verwijzing naar een mancave of een apenrots?) ontvouwt zich het verhaal van 'De thuiskomst', een stuk waarin Harold Pinter (1930-2008) de onderlinge verhoudingen tussen mensen onderzoekt. Het is een mannenhuishouding. Een vader, twee zoons en de broer van de vader. Boksen, voetbal en paardenraces, daar draait hun leven om.

Voor vader Max is er bovendien de herinnering aan zijn Jessie, de moeder van zijn zoons, terwijl broer Sam teert op zijn roem als 'beste taxichauffeur'. Dan staat opeens oudste zoon Teddy in de kamer. Zes jaar geleden met stille trom vertrokken en nu al even onaangekondigd terug. Samen met zijn vrouw Ruth, van wier bestaan de anderen niet eens op de hoogte waren. Een ongemakkelijk woordenspel van aantrekken en afstoten begint.

Echt contact is er geen moment tussen de mannen en die ene vrouw. Ieder volgt zijn eigen gedachten, leeft in zijn eigen verhaal. Een vrouw is voor de mannen een heilige of een hoer, een smerige slet of een achtenswaardige moeder.

De komst van een vrouw in deze mannenhuishouding zet alle zaken op scherp. En de vrouw speelt het spel mee, terwijl de schuchtere Teddy, de enige van de broers die zich aan het lage milieu ontworsteld heeft, het onderspit delft.

Er wordt op het scherp van de snede geacteerd. Gijs Scholten van Aschat is een mooie patjepeeër, een onvoorspelbaar, explosief mannetje die van het ene moment op het andere van mening kan veranderen. Het ene moment zwijmt hij bij de gedachte aan zijn overleden Jessie, die zo'n geweldige moeder was, het volgende moment noemt hij haar 'een sloerie van een wijf'. Fred Goessens als zijn broer Sam is de lamme goedzak die het allemaal vanaf de zijlijn bekijkt en Aus

Greidanus jr., zet Teddy neer als een slappeling, een man die zijn familie verlaten heeft om niet ten onder te gaan en nu bij zijn terugkomst meteen weer in de oude, volgzame patronen vervalt. Majd Mardo is een mooie, gewiekste Lenny.

Maar de grootste verrassing is toch Achraf Koutet als Joey. Hij maakt er, ondanks zijn tengere postuur, een dommekracht van, zwakbegaafd bijna, maar als veelbelovend bokser de hoop van zijn

familie. Hij weet een mengeling van onschuld en broeierig gevaar op te roepen. Maria Kraakman als Ruth is het stoïcijnse middelpunt van de onderlinge machtsspelletjes.

Geruststelling

Teddy probeert bij aankomst haar gerust te stellen: 'Ze zijn niet gevaarlijk', maar Kraakmans Ruth lijkt die geruststelling helemaal niet nodig te hebben.

'De thuiskomst' is een intrigerend stuk dat veel ruimte laat voor eigen interpretatie van de toeschouwer. Maar deze versie van regisseur Nanouk Leopold is van begin tot einde boeiend intrigerend.

Voorstelling: De Thuiskomst, van Harold Pinter. Door: ITA-ensemble, regie: Nanouk Leopold. Bijgewoond: 13/10: Internationaal Theater, Amsterdam. Nog te zien: 16, 17 en 18/10, 20 t/m 23/11 en 26 t/m 30/11: Internationaal Theater Amsterdam. Info: www.tga.nl/voorstellingen.

Gijs Scholten van Aschat en Maria Kraakman in 'De thuiskomst'.

FOTO DIM BALSEM